

westkust van Spitsbergen aan om daar vers water en verse salade tegen scheurbuik te halen en om robben, walrussen en landwild, vooral rendieren, te jagen. De Engelse schrijver Henry Elking beschuldigde in 1722 Engelse commandeurs, dat zij tussen 1690 en '99 te veel op rendieren op Spitsbergen hadden gejaagd en de walvisvangst hadden verwaarloosd, zodat deze verlies leverde en de rederij moest worden gelijkwideerd²).

Onder de Rotterdamse walvisschepen, welke in 1732 naar de Poolzee voeren, waren er minstens drie die West-Spitsbergen aandeden. Zij heetten 'de Bonte Walvisch' van de reders Jean en Paul Charron onder commandeur Pieter van Dam, 'de Juffrouwen Cornelia en Margareta' van de reder Anthony van Vollenhoven onder commandeur Ary Pietersz Visser, en een schip van Hendrik Brakel onder commandeur Dirk Pietersz van der Velde. Het naslagwerk van Gerret van Sante, *Alphabetische Naam-Lyst van alle de Groenlandsche en Straat-Davissche Commandeurs* (enz.) Haarlem 1770, licht ons in over de reders en de vangsten van Nederlandse commandeurs - niet over hun woonplaats.

Pieter van Dam, woonachtig in Krimpen aan de Lek, maakte in 1715 tot 1733 negentien reizen naar de zee beoosten Groenland, alle voor Jean en Paul Charron. Hij bracht in totaal 2608 vaten spek, afkomstig van 66 walvissen en misschien enige robben en walrussen thuis; dat is 3,47 vis en 137,3 vat spek per reis, een zeer behoorlijk gemiddelde. Hij verloor eenmaal zijn schip, in 1731, vermoedelijk in het drijfwijs³).

Ary Pietersz Visser, woonachtig te Delfshaven, voer in 1715 tot 1752 voor drie rederijen, een in Amsterdam en twee in Rotterdam. Hij deed in totaal 37 reizen beoosten Groenland, waarvan 15 voor Anthony van Vollenhoven. In 1732 volbracht hij zijn laatste reis voor deze Rotterdamse reder. Hij bracht in totaal 5615 vaten spek thuis, afkomstig van 137½ walvissen en enige robben en walrussen; dat is gemiddeld 3,71 vis en 151,8 vat spek per reis. Hij verloor geen schip⁴).

Bij de ontmoeting van Nederlanders en Russen in 1732 wordt nog een derde commandeur vermeld. Hij was Dirk Pietersz van der Velde, lid van een bekend commandeursgeslacht, in Rotterdam gevestigd in de 17de en 18de eeuw. Hij maakte in 1708 tot 1733 25 reizen beoosten Groenland en voer in 1729-33 voor reder Hendrik Brakel te Rotterdam. Hij was veel minder fortuinlijk dan Van Dam en Visser, hij keerde in 1712 terug met een ontmast schip zonder vangst, in 1709, 1710, 1719, 1726,